

DZIENNIK WILEŃSKI

REDAKCJA i ADMINISTRACJA: ul. Dominikańska 4. Telefon Redakcji i Administracji 448. Drukarni 520. Redaktor przyjmuje od g. 2—4 po poł. Administracja otwarta od g. 9—5, w niedzielę i święta od 12—1. „Dziennik Wileński” wychodzi codziennie z wyjątkiem poniedziałków i dni poświęconych.

PRENUMERATA miesięcznie z odnośnikiem i z przesyłką pocztową 3 zł. za granicą 6 zł., cena pojedynczego numeru na prowincji 18 groszy CENA OGŁOSZEŃ: za wiersz milimetr, przed tekstem 20 gr. i w tekście 40 gr., za tekstem 10 groszy. — W numerach świątecznych oraz z prowincji o 25% sagrażniczne o 50% drożej. Każda nowa podwyżka taryfy obowiązuje wszystkie już przyjęte ogłoszenia od dnia zmiany cen bez uprzedniego zawiadomienia. Konto czekowe w P. K. O. № 88187.

Wszechświatowy szlager

HISZPAŃSKA KREW

Tancerka ulicy

z udziałem

POLI NEGRI

wkrótce w kinie „POLONJA”

W niedzielę, dnia 7-go grudnia w Sali Śniadeckich odbędzie się **KONCERT** znakomitego baso-barytona **Sergjusza Benoni** artysty b. opery rosyjskiej przy fortepianie prof. **Rubinsztejna**

Czysty zysk niniejszego Koncertu przeznaczony jest na **Bratnią Pomoc Polskiej** M. Ak. w Wilnie. Bilety zawczasu w cukierni Sztalla, róg Mickiewicza i Tatarskiej, w dzień koncertu w sali uniwersytetu od godziny 5-ej wiecz.

być jeszcze załatwiony w komisji budżet ministerjum skarbu. Członkowie komisji przewidują, że cały budżet będzie omówiony do końca lutego 1925 r.

Żydzi przeciw inwalidom.

Dn. 5 b. m. była u p. Mia. Thugutta delegacja „Koła żydowskiego” w sprawie projektowanego rozporządzenia o koncesjach. Po słowie żydowskie występował przeciwko projektowi rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej, które ma być zgodne na podstawie ustawy o pełnomocnictwach ustalić rozdzielanie koncesji na sprzedaż tytoniu i spirytusu. Rozporządzenie będzie dawało pierwszeństwo w otrzymaniu koncesji inwalidom wojennym.

Ustawa o cudzoziemcach.

W Związku z odbytą konferencją międzyministerjalną poświęconą omówieniu ustawy o cudzoziemcach z miarodajnego źródła dowiadujemy się następujących szczegółów tej sprawy.

Ustawa o cudzoziemcach ma na celu unormowanie prawnego położenia cudzoziemców w Polsce z uwzględnieniem poszczególnych tratatów, jakie Rzeczpospolita Polska zawarła z innymi państwami.

Ustawa ta jest rozwinięciem art. 95 konstytucji i wprowadza szereg uproszczeń przy załatwianiu spraw formalnych, związanych z pobytom cudzoziemców. Ce się tycze uchodźców byłego Imperjum Rosyjskiego, ustawa udzieli władzom podstawę prawną do wprowadzenia w życie między innymi tak zwanych paszportów Nansenowskich, ustalonych przez Nansę, na działającego z ramienia Ligi Narodów i dających możliwość uchodźcom rosyjskim przenoszenia się z miejsca na miejsce.

Sztuczki poselstwa sowieckiego.

Wezorem o godz. 1 w noce poselstwo sowieckie zaalarmowało policję o przysłanie do Hotelu Rzymskiego policji w celu zatrzymania podejrzanego osobnika, który jakoby wdarł się do poselstwa. Niezwłocznie wyruszył na miejsce Komisarz Pol. Państw, któremu opowiedziano w poselstwie, iż gdzieś w gmachu ukrywa się podejrzany osobnik, którego należy aresztować.

Ponieważ Komisarzowi nie chciało dać pisemnego zezwolenia, przedstawiciel policji, pragnąc uniknąć prowokacji, oświadczył, iż bez pisemnego pozwolenia nie może nikogo aresztować w siedzibie poselstwa. Po wyjściu Komisarza nastąpiło nowe telegraficzne żądanie przeprowadzenia rewizji i odszukania rzekomego napastnika.

Przybyły przodownik policyjny zastał w korytarzu jakiegoś osobnika, który się wylegitymował jako Mieczysław Urfałow i oświadczył, że przyprowadził go do poselstwa z restauracji jakiś przypadkowo spotkany człowiek i zaprosił go do restauracji rozmawiać w poselstwie. Gdy jednak Urfałow przyszedł, wynikło nieporozumienie, w końcu przedstawiciele sowieków posadzili go o dwulicowość i podstęp. Urfałow przybył z Pińska, gdzie był ostatnimi czasy grubą rybą w P.P.S., a następnie przebiegł w „Wyzwoleniu” i najwidoczniej zapragnął obecnie służyć Sowietom.

Istnieje przypuszczenie, że policję wezwano, aby odwrócić oczy od właściwego sedna rzeczy, i oblicić na przyszłość nowego sługę Sowietów.

Strajk generalny w Łodzi.

WARSZAWA, 5.XII. (A. W.) Dziś wybuchł w Łodzi strajk powszechny, który objął gazownię, elektrownię i tramwaje. Pomimo, że przemysłowcy jeszcze wczoraj zgodzili się na arbitraż sądu, związki zawodowe postanowiły przeprowadzenie strajku powszechnego dla przeprowadzenia rokowań w sprawie arbitrażu, które

odbędzie się dziś wieczorem w Min. Pracy. Na rokowania wezwani zostali przywódcy łódzkiego związku zawodowego i politycznego w Rumunji i podlegać będą srogiej karze. Mają oni podlegać karze od 5 do 10 lat ciężkiego więzienia.

Zwalczanie komunizmu.

BUKARESZT, 5.XII. (A. W.) Ze względu na wzmożoną propagandę bolszewicką, i powtarzające się akty terroru, rząd rumuński opracował projekt ustawy o obronie bezpieczeństwa publicznego. Na mocy powyższej ustawy

wszyscy cudzoziemcy mający styczność z komunizmem lub organizacjami dążącymi do przewrotu społecznego i politycznego w Rumunji i podlegać będą srogiej karze. Mają oni podlegać karze od 5 do 10 lat ciężkiego więzienia.

Zycie ekonomiczne.

GIEŁDA. WARSZAWA, 5.XII. (A. W.) Warszawska giełda urzędowa z dnia 5.XII. (w złotych). Dolary tranżakcyj nie było, sprzedaż 5 20, kupno 5,15, Przekazy: Nowy York 5,18 1/2, Londyn 24,86, Paryż 28,62 1/2, Praga 15,68, Belgja tranżakcyj nie było, sprzedaż 26,19, kupno 25,92, Szwajcarya 100,56 1/2, miljonówka 0,76 — 0,70, bony złote 0,98—0,99, pożyczka złota 6,20—6,40—6,30, dolarowa 3,42—

3,43—3,41, kolejowa 8,80—8,90. Tendencja mocniejsza.

Akceje: Bank Handlowy w Warszawie 5,10, Bank Kredytowy 0,25 — 0,33, Warszawskie Twa fabryk cukru 3,20 — 3,35 — 3,25, Rudzki 1,20, Ostrowieckie 6,40 — 6,75 — 6,50, Starachowice 1,15 — 2,05 — 2,06. Tendencja utrzymana, dla niektórych zwyczajowa.

WILNO, 5.XII. (A.W.) Obroty pozagiełdowe. (w zł. polskich). Dolar 5,18 1/2. Listy zastawne Wil. Banku Ziemińskiego (rejestrwane) 17,07 1/2.

Trzeba spróbować ażeby się przekonać,

5% niżej cen kopalnianych

SPRZEDAEMY na dogodnych warunkach kredytowych

WĘGIEL

orzecz II
orzecz III
grysik
pospółkę

z pierwszorzędných kopalń dąbrowieckich

Spółka Przemysłowo-górnicza z o. o.

15 KATOWICE, PLAC WOLNOŚCI L. 2.

MAGAZYN L. PERKOWSKI i T. GOSZCZYCKI

w Wilnie, ul. Wielka w murach kościoła św. Jana

posiada wyłączne przedstawicielstwo najlepszych zegarków szwajcarskich fabryk H. MOSER i ALPINA, są w dużym wyborze zegarki Tissot, Berna i inne. Zegarmistrz b. pracownik firmy p. Bouré reperuje zegarki.

Pp. Urzędnikom sprzedajemy na raty.

Dom Handlowy W. i E. SZUMAŃSCY Mickiewicza 1.

Zaopatrzył swój skład w wielki wybór towarów sezonowych i poleca w dziale damskim: Modele pał, sukien wiotowych i balowych, bluzek oraz swetry, szlafroczy, pochoczochy, torebki i wykwintną bieliznę i t. p.

w dziale męskim: Pałta zimowe, pyjamy, ubrania sportowe, kamizelki ciepłe wiedeńskie, krawaty, bieliznę, oryginalne kopony angielskie (Firma Dormeuil) na pałta, garnitury i spodnie.

UWAGA. Przez cały miesiąc grudzień sprzedaż bielizny damskiej po cenach niżej wszelkiej konkurencji.

Telefonem z Warszawy.

(Od własnego korespondenta.)

P. min. Miklaszewski zachwiany.

W kuluarach sejmowych nie przykładają wielkiej wagi do rezultatu wczorajszego głosowania w Sejmie, w którym zostało wyrażone pośrednio wotum nieufności dla ministra oświaty.

Przypomnieć należy, że podobna manifestacja odbyła się w lecie w czasie głosowania nad budżetem min. oświaty, gdy w drugim czytaniu skreślono manifestacyjnie 1 złoty, przy 3-iem zaś tę uchwałę reasumowano.

Po wczorajszym głosowaniu p. min. Miklaszewski odbył konferencję z premierem Grabskim i oświadczył, że gotów zrzec się swej teki. Premier Grabski jednak uważa, iż należy powstrzymać się z decyzją do 3-go głosowania, które odbędzie się w środę. Prawdopodobnie do żadnego przesilenia nie dojdzie. Wstrzymanie się od głosowania dożądania Chrześcijańsko-Narodowego wpłynęło jedynie na wzmocnienie stanowiska min. Skrzyńskiego, a osłabiło min. Miklaszewskiego.

Przed ferjami sejmowymi.

Wobec dwóch dni świąt postawie rozjechali się do domów i zbierają się w środę. Konwent seniorów jeszcze nie ustalił programu prac na najbliższy czas. Prawdopodobnie jednak sejm obradować będzie do dn. 19 b. m., poczem rozpoczyna się dłuższe ferje świąteczne. Komisja budżetowa pracować będzie już od 15 b. m. Przed świętami ma

Świadectwa przemysłowe na rok 1925.

Świadectwa przemysłowe na rok 1925 muszą być—jak wiadomo—wykupione w kasach skarbowych do końca r.b. Aby uniknąć nadmiernej napływu opóźnionych podatników pożądanym jest nieodkładanie na ostatni termin wykupu świadectw.

Termin wykupu świadectw przemysłowych przedłużony bezwzględnie nie będzie, od dnia 2 stycznia roku przyszłego rozpocznie się szczegółowa rewizja osób i instytucji, podlegających obowiązkowi wykupu świadectw przemysłowych i egzekwowanie należności łącznie z bardzo wysoką karą. Zgodnie z ustawą za niewykupione świadectwa przemysłowe w terminie grozi obowiązek wpłacenia potrójnej ceny świadectwa przemysłowego odpowiedniej kategorii. (A.W.)

Z komitetu ekonomicznego ministrów.

Komitet Ekonomiczny Ministrów na posiedzeniu, odbytym dnia 1 b. m. rozpatrywał sprawę opłat wywozowych od jaj. Stwierdzono, że cena jaj na rynku krajowym dochodzi do cen zagranicznych. Wobec tego, że reglamentacja przywozu i wywozu jaj ustala w myśl ustawy o obrocie towarowym z dniem 1 b. m., postanowiono—zgodnie z intencją ustawodawców—cel wywozowych na jaja nie nakładać.

Wobec gromadzenia się znacznych zapasów otrębów jęczmiennych i trudności zbytu ich w kraju, postanowiono czasowo zawiesić pobieranie cła wywozowego od otrębów przy równoczesnym wywarciu nacisku na młyny w kierunku obniżenia cen kaszy. (A.W.)

Związek Ludowo-Narodowy. KOMUNIKAT.

Kolejne zebranie Koła dz. „Antokol” odbędzie się w niedzielę dn. 7 grudnia r. b. o godz. 12 i pół popoł. w lokalu przy ul. Antokolskiej pod Nr. 44. Przewodzić będzie redaktor Piotr Kowalecki, oraz inż. Gustaw Piotrowski.

Zarząd Koła dz. „Snipiszki”, w niedzielę, dnia 7-go b.m. organizuje 5-ą z kolei zbiorową wycieczkę dla swych członków i sympatyków do T-wa Przyjaźni Nauk. Zbiórka o godz. 12 min. 30 pp., w lokalu Sekretariatu Koła ul. Mostowa 16 m. 39.

LIST

do grzecznych i niegrzecznych dzieci wileńskich.

„Sw. Mikołaj” chcąc zwiędzić Wileńszczyznę, przyjechał z Małopolski i w porozumieniu z rodzicami obiecuje wysłać białego lub czarnego anioła z podarunkami gwiazdkowymi.

Prosimy zgłaszać się zawczasu do Świątecznej T-wa „P. Z. P.”, ul. Dominikańska 18, codziennie od godz. 11-ej do 2-ej po poł. dla pozostawienia adresów grzecznych dzieci.

Wystawa Kilimów

Gliniańskich w Salach „APOLLO” w dniach 6—9.XII WSTĘP BEZPŁATNY.

Z Sejm u.

Demonstracyjne głosowanie.

Czwartkowy przebieg głosowania nad budżetem podatkowym wzbudził w kuluarach duże zainteresowanie. Zważywszy że klub chrześcijańsko-narodowy usunął się wogóle od głosowania, co pociągnęło za sobą poważne skutki. Przywódcy klubu tego oświadczyli przedstawicielom prasy, swoje niezadowolone z całości polityki rządu i wspomnieli o możliwości przejścia do opozycji. Wniosek p. Poniatowskiego skierowany przeciwko ministrowi Sikorskiemu upadł, podtrzymany jedynie przez mniejszości i Wyzwolenie. PPS głosowało przeciwko wnioskowi Wniosk o demonstracyjnym skreśleniu z funduszu dyspozycyjnego min. oświaty stu złotych przeszędł 145 głosami lewicy przeciwko 132. Wobec tego, że oczekiwać należy jeszcze trzeciego czytania budżetu, głosowanie to nie jest ostateczne i nie pociągnie ustąpienia ministra Miklaszewskiego

Plenarne piątkowe posiedzenie.

Na dzisiejszym posiedzeniu Sejmu pos. Romocki referował konwencję pocztowo-telefoniczną z Rosją. Na razie nie będzie wprowadzony ruch telefoniczny, pocztowy abonament pism, pilnych paczek i przekazów. Zabrania się również przesyłanie depeš cyfrowanych i pieniędzy w listach poleconych. Ustawę przyjęto w 2 m i 3 m czytaniu. Również przyjęto ustawę ratyfikującą konwencję kolejową z Rosją. Dalej przyjęto w 3 m i 3 m czytaniu ustawę o ratyfikacji układu polsko-niemieckiego o obrocie prawnym i układu polsko-niemieckiego w sprawach opiekuńczych. W 2 m i 3 m czytaniu przyjęto ustawę o przyznaniu darów łaski. Ustawa przewiduje, że osoby szczególnie zasłużone dla Państwa mogą otrzymać z funduszy państwowych jednorazowe lub stałe zaopatrzenie na zasadzie uchwały rady minist-

rów. Następnie Izba przyjęła wniosek pos. Z. L. N. w myśl którego wybrana została specjalna komisja sejmowa, złożona z 7-iu posłów do zbadania gospodarki głównego urzędu żywnościowego.

Przyjęto szereg rezolucyj, dotyczących ściągania podatku majątkowego, mianowicie rezolucję, aby tym platuikom, którzy nie byli obowiązani do płacenia, a już wnieśli zaliczki na podatek gruntowy lub inne. Przyjęto również rezolucję, domagającą się odroczenia 3-iej raty podatku majątkowego aż do ostatecznego oszacowania majątku przez komisję szacunkową tym platinikom, których majątek nie przekracza 10.000 fr. zł., oraz 3 cją rezolucję, domagającą się aby dla rolników dotkniętych klęską elementarną odroczone płatność rat podatku majątkowego do jesieni 1925 r., oile wniesiono podanie o to do dnia 15 stycznia 1925 r. W 2 i 3 im czytaniu przyjęto projekt ustawy, umożliwiający osobom świeckim należenie do nadzoru szkolnego. Wreszcie w 2-m i 3-m czytaniu przyjęto projekt ustawy o użyciu nadwyżek celnych wywozowych w roku budżetowym 1924 na poparcie organizacji rolniczych.

Interpelacje ukraińskie.

Nagłość wniosku posła Czuczma w sprawie nadużyć organów skarbowych 1 i 2-iej instancji względem narodu ukraińskiego Izba odrzuciła. Poseł Taraszkiewicz kl. białor. uzasadniając nagłość wniosku swego klubu w sprawie napadu na posła Jaremicza zaczął od wyrazów: Napady zorganizowane przez bandy osadników polskich... Po tych słowach wybuchła nieopisana wrzawa na prawicy, wobec czego przewodniczący wiecarnszalek Gdyk zmuszony był przerwać posiedzenie, wyznaczając następne na środę na godz. 4 po poł.

Komuniści w Wiedniu.

WIEDEN, 5.XII. (A. W.) Na dzisiejszym posiedzeniu Związku Narodowego dali się słyszeć okrzyki na galerji publiczności: „Pomocy dla bezrobotnych! Trzeba zapobiedz codziennym samobójstwom! Głodujemy! Przewodniczącemu nie udało się przywrócić spokoju, wobec czego posiedze-

nie zostało przerwane. Na sali obrad pozostali tylko socjaliści i poslowie. Służba parlamentarna wyprowadziła z galerji publiczności wśród której znajdowało się wielu komunistów i bezrobotnych. Po 5 minutach obrady wznowiono. Przeciwno aresztowanym wdrożono postępowanie karne.

Rozstrzelanie bandytów.

W dniu 4 b. m. sąd dorażcy w Równem skazał na karę śmierci przez rozstrzelanie mieszkańca wsi Rudka, w powiecie sarnieńskim Marka Ustempczuka, lat 23 za to, że dnia 6 listopada b. r. uzbrojony w karabin zrabował w lesie Mowszy Krzyżemu 20 rubli w złoście, grożąc poszkodowanemu i jadącemu z nim ojcu w razie niewydania pieniędzy zabiciem. Tenże sąd dorażcy skazał na

śmierć przez rozstrzelanie Sergiusza Zacharczuka, lat 28, mieszkańca wsi Holowni, w pow. wołyńskim. Zacharczuk w dniu 30.X. r. b. wyrzucił z karabinu zraniał gajowego lasów państwowych Mikolajczyka, usiłując go zabić.

Obroncy skazanych wnieśli prośby o ulaskawienie, lecz p. Prezydent Rzeczypospolitej prośby nie uwzględnił. Wyroki wykonano.

Sejm i Rząd.

Stabilizacja urzędników.

W sprawie stabilizacji urzędników państw. dowiadujemy się, że prace przygotowawcze t. j. określenie ilości stanowisk w każdym urzędzie są w pełnym toku, poczem sporządzone będą listy osób, które mają być ustabilizowane, co nastąpi w początku 1925 roku. O ileby przeprowadzenie całkowitej stabilizacji nie dało się dokonać do 1 kwietnia 1925 roku, musiałby rząd poczynić w sejmie starania o przedłużenie terminu ustabilizowania urzędników.

Przenoszenie sędziów.

Na dzisiejszym posiedzeniu sejmowej komisji prawniczej przyjęto w myśl projektu rządowego, że przeniesienie sędziego na inne stanowisko lub miejsce służbowe może nastąpić także wówczas, jeśli wyrok sądu dyscyplinarnego skazuje go na takie przeniesienie.

Sprawy polskie.

Zjazd adwokatów.

7 i 8 b. m. odbędzie się w Lwowie zjazd związku adwokatów polskich, celem zmiany statutu związkowego, który objąć ma nową na całą Rzeczpospolitą rozszerzoną organizację adwokatów polskich. W zjeździe wezmą udział związki adwokackie ze wszystkich miast Polski.

Linje lotnicze.

Prowadzone są pertraktacje w sprawie uruchomienia na wiosnę linii powiatowych Warszawa—Poznań do granicy polsko-niemieckiej, Gdańsk—Łódź, Katowice—Kraków z odnogą Warszawa—Łódź i Kraków—Lwów. Pozatem i odjęto akcję celem połączenia Krakowa z Wiedniem i Lwowa z Bukaresztem.

Zjazd właścicieli nieruchomości. W Warszawie przed kilku dniami odbył się zjazd właścicieli nieruchomości.

Po przeprowadzeniu dyskusji, zjazd powziął następujące uchwały: „aby w latach następnych nieruchomości miejskie opodatkowane były z czystego dochodu, po uwzględnieniu wydatków na zachowanie w stanie używalności nieruchomości, odsetek od wierzytelności, strat, wynikłych wskutek

KINO „HELIOS“ Wileńska 38.

„O czem się nie mówi...“
Dramat łez i krwi. Wybitny sensacyjny erotyczny dramat życiowy w 8 iu akt. z prologiem według genialnego utworu GABRYELI ZAPOLSKIEJ. W rol. g. gw. pol.
JADWIGA SMOARSKA i Kazimierz Justian
(Francia) (Krajewski)
Bohaterka „Przystanku tramwajowego“ i „Niewolnica miłości“.
W obrazie biorą udział znane sily teatrów warszawskich. Początek o godz. 4-ej ost seans o godz. 10-iej wiecz.

KINO „POLONJA“ Mickiewicza 22.

niewypłacalności, kosztów sądowych i t. p. Od określonego w ten sposób podatku potrącony być winien osobisty podatek dochodowy w części, dotyczącej domu;

aby domy, wymagające odpowiednich remontów, zwolniono na czas pewien od podatku narówni z nowowzniesionemi domami;

aby zapłata podatków skarbowego i komunalnego za rok 1924 została odroczone: 1-iej raty do dnia 1 kwietnia 1925 r. i 2-iej raty do 1 października 1925 r.

Konfiskata.

Czwartkowy „Wiek Nowy“ został skonfiskowany za podanie sensacyjnych szczegółów o aresztowaniu jakiegoś komunisty podejrzanego o wykonanie zamachu na Prezydenta Wojeichowskiego podczas Targów Wschodnich. Inne dzienniki lwowskie, powołując się na najbardziej miarodajne źródła, zaprzeczają pogłoskom podanym przez „Wiek nowy“.

Przegląd prasy.

Ewenementem dnia jest wycofanie się p. Nowaczyńskiego z pracy publicystycznej, a tem samem opuszczenie „Myśli Narodowej“ i „Warszawianki“. Powody tego kroku wyjaśnia w „Myśli Narodowej“ p. Nowaczyński w sposób następujący:

„Wycofuję się z publicystyki i z dziennikarstwa na pełne pół roku. Kompletnie.

Nie z tej racji, że się Myrmidonów chochy w mojej pięcie Achillesowej boję, ale z tej racji, że mnie Myrmidony już nudzą. Codzień czytałem Rosnera, no to lepiej cholera, Ehrenberg bywał zabawny, po 25 latach niestrawny. Doszło do tego, że z kąta slychać szezekanie Belmonta. A te różne Widze i Wigi, no to do Rygla A z Haecquera i Posnera, to dwa szera. Szkoda atlasu nawet dla „Czasu“. Nie odrzuć Kraków zdegradowano. Zaczem nuda, Zionie nuda.

Wobec tego... stoł! Dosyć. Przez pół roku mnie niema i nie będzie!

Rozumie się, że z tego powodu zapanowała „radość w Izraelu“, iż taki „biez Boży“ na razie nie istnieje. „Robotnik“ uważa, że to jest „dobrowolna kara, ale za krótka“.

Ale tenże „Robotnik“ ma inne zmartwienie. Oto sprawę „konkordatu prowadzi pos. Stanisław Grabski i do czasu nie chce zbyttnio rozgadywać się o stanie układu.

„Czy możemy mieć zaufanie do ósemkowego posta, prowadzącego pertraktacje? Wesz kondecy są zaleźni od księży, mandaty swe im zawdzięczają, samodzielni być nie mogą i suwerenności Rzeczypospolitej strzedz nie będą! Czy przypominam np. jak w grudniu ub. roku podczas debaty nad endecko-plastową reformą rolną, pp. Dubanowicz i chadek Bittner oświadczyli, iż Polska nie może bez zgody Rzymu rozporządzać się dobrami kościelnymi. Czy tacy ludzie—na lasce księży będący — mogą w konkordacie strzedz interesów Rzeczypospolitej?

...W dziedzinie oświaty księga (Adamski) oświadczyają, iż — wbrew Konstytucji — będą dążyli do wyznaniowej szkoły, do kontrolowania całokształtu nauki—matematyką włącznie (patrz ks. Adamskiego książkę „Szkoła wyznaniowa czy mieszaną“).

...Wemy chociażby jeden z punktów konkordatu — prawa państwa przy mianowaniu i usuwaniu proboszczów, lub katechetów. Czy państwo zawaruje sobie dostateczne prawa, aby mogło każdej chwili usunąć proboszcza szkólnika politycznego, lub katecheta-agitatora, faszystę?

„Kurier Poznański“ podaje oświadczenia pos. Witosa w Poznaniu w sprawie Ziemi Wschodnich.

„Ludność Wołynia wogóle, a ludność polska w szczególności, narzeka na brak konsekwencji w wydawaniu zarządzeń przez władze i zbyt powolne, często niewłaściwe załatwianie rozmaitych spraw, przeciążenie podatkami, nierównomierne przytem rozłożonymi, na straszną wprost gospodarkę sejmików, które ściągają kilka razy do roku podatki od każdego niemal przedmiotu i gospodarują niemi niesłychanie rozrzutnie, na okropne stosunki komunikacyjne. We znaki dotkliwie się daje zaniechanie zupełne wszelkiej odbudowy, a znaczna część tej ludności zamieszkuje w jamach w ziemi wykopanych, gdyż dawne się zawaliły z powodu przegniła drewnianych sklepief w rowach strzeleckich“.

Jednakże do usunięcia tych niedomagań nie przyczynią się,

Dziś Wielkie święto! Polskiego przemysłu filmowego! Tylko dziś i jutro! Polska złota serja

ani napady bandyckie, ani pertraktacje administracyjne.

„Co do wprowadzenia stanu wyjątkowego, to przyznać muszę, iż nie jestem zwolennikiem rządzenia za pomocą gwałtu i bagnetów. Stoję wszakże na stanowisku, że w nadzwyczajnych wypadkach muszą przyjść nadzwyczajne zarządzenia. Trwać one powinny atoli tak długo, dopóki nie nadejdzie możność moralnego uregulowania stosunków. Zrobić to może tylko władza należycie do tego przygotowana, gdyż w przeciwnym razie zarządzenia takie przyniesić mogą tylko szkody. Oto, co powiedzą o nas zagranicą i jakie to wywoła wrażenie, najmniej bym się troszczył. Nie możemy i nie chcemy ukroćć praw Konstytucją zakreślonych, ale z drugiej strony mamy prawo i obowiązki używania wszelkich środków i sposobów, które gwarantują utrzymanie ładu i porządku w Państwie, zabezpieczając mienie i życie spokojnych obywateli, czy to przed bandytyzmem wewnętrznym, czy to przed prowokacją obcą“.

Inaczej jednak patrzy na te sprawy p. Thugutt, który zamiast wzmocnić powagę władz, ciągnie na podsekretarza stanu... p. Loewenherza. L—i.

O dzień polityczny.

Nowa miasto żydowskie.

Z Palestyny donoszą, że w Ebelii, na południe od miasta Jaffy czynione są przygotowania do zbudowania zupełnie nowego miasta, w którym osiedlonych zostanie w pierwszym rzędzie około 500 rodzin żydowskich, przybywających z Polski do Palestyny. (Oby takich miast w Palestynie jaknajwięcej zbudowano. Przyp. Red.) (F.)

Sprawy Palestyńskie w Lidzej Narodów.

Według doniesień z Rzymu mają być na najbliższej sesji rady Ligi Narodów w Rzymie omawiane także sprawy palestyńskie. Z referatami w tej sprawie wystąpią: komisja mandatowa Ligi Narodów i przedstawiciel rządu angielskiego. (F.)

Prośba arabów do papieża.

Z Jeruzolimy donoszą, że tam tejsi stali mieszkańcy arabowie — chrześcijanie zwracają się do papieża z prośbą, aby papież wydał odezwę do całego świata, w celu oswobodzenia Palestyny z rąk sjonistów. Ponadto arabowie zamierzają pod protektoratem papieża zebrać fundusz w kwocie 2 milionów funtów szterlingów na zakup ziemi w tym celu, aby nie dostała się ona w ręce sjonistów. (F.)

Kontrola finansowa nad Czechosłowacją.

WIEDEN, Głośny artykuł „Timesa“ o konieczności roztożenia kontroli finansowej nad Czechosłowacją na wypadek sabotowania z jej strony planu federacji nadunajskiej, pochodzi — jak się dowiadujemy, z zupełnie pewnego źródła, nie z inspiracji angielskiej, lecz austriackiej. Tutejsze sfery przemysłowe, pragnąc wyzwoleć się z czeskiego monopolu węglowego, wysłały męża zaufania do Londynu i Paryża, aby inspirował „Timesa“, „Nation“ i „Tempsa“ w duchu bojkotowania finansowego Czechosłowacji, celem przeforsowania koncepcji federacji nadunajskiej.

Komuniści w Austrji.

WIEDEN, Z powodu rozdźwięku, panującego w austriackiej partji komunistycznej, postanowiono w Moskwie oddać referat austriacki byłemu dyktatorowi węgierskiemu Beli Kunowi, a jednocześnie dać mu do dyspozycji większe środki finansowe, konieczne dla podtrzymania austriackiej partji komunistycznej. Ze względu, że Joffe ma objąć placówkę wiedeńską i rozpocząć stąd silną akcję bolszewicką, skierowaną na Bałkany, zorganizował rząd Pasieca na nowo służbę inwigilacyjną w Wiedniu, rozwiązana przez rząd Davidovica.

Z Łotwy.

O zestawienie nowego rządu.

Po przyjęciu dymisji gabinetu ministrów p. Samuelsego zaproponował prezydent republiki łotewskiej J. Czakste wzięcie inicjatywy w utworzeniu nowego rządu najbliższej frakcji sejmowej — lewym socjal demokratom. Ci jednakże stanowczo odmówili się od tej misji. Wobec tego prezydent p. Czakste zaprosił drugą pod względem liczebnym frakcję — związek włościański — na konferencję, proponując przesłowi tej fabryki Mejerowiczowi misję utworzenia nowego gabinetu ministrów. Tenże oświadczył, że ostateczną odpowiedź może dać dopiero po naradzie z innymi grupami sejm u i wyjaśnieniu, czy uda się wytworzyć nową koalicję rządową.

W kuluarach sejmowych jako kandydatów na prezesa ministrów wymieniają oprócz Mejerowicza także byłego ministra spraw wewnętrznych A. Kwiecisa i b. ministra sprawiedliwości K. Pauluka. (F.)

Wymiana więźniów politycznych z Rosją sowiecką.

Między Łotwą a Rosją sowiecką toczą się obecnie pertraktacje w sprawie wymiany więźniów politycznych. Odnosne listy osób, wyznaczonych do wymiany zostały już zestawione. Rosja sowiecka żąda wydania 63 osób, Łotwa zaś 60. Ewentualne zmiany są jeszcze dopuszczalne. (F.)

Z Litwy.

Smlaly napad

Z Kowna donoszą, że w sobotę wieczorem weszli na ożywionej Birsztafskiej ulicy trzech bandyci w maskach do mieszkania kupca Benckowskiego, krzyknęli: „ręce do góry!“ i jednocześnie z tem rozpoczęli strzelać. Gospodarz mieszkania został ciężko ranny. Gdy z sąsiedztwa zaczęli zbierać się ludzie, bandyci z krzykami: „pożar! pożar!“ zaczęli uciekać. Te krzyki zdezorientowały, zbierające się tłumy ludności i wskutek tego bandytom udało się ukryć w tłumie. Poszukiwania policji pozostały dotychczas bezskuteczne. (F.)

Utworzenie konnej policji.

Ministerstwo spraw wewnętrznych Litwy postanowiło powiększyć zapoczątkowane już kadry policji konnej w Kownie, oraz utworzyć nowe kadry policji konnej w trzech innych większych miastach na Litwie. (F.)

Rezygnacja z teatru państwowego.

W kołach teatralnych Kowna rozeszła się wiadomość, że ministerstwo oświaty zamierza oddać państwowy teatr litewski w dzierżawę osobom prywatnym ze względu na wciąż rosnący deficyt. Tak więc Litwa nie może utrzymać nawet jednego swego teatru państwowego. (F.)

Z Bolszewiji.

Flota sowiecka potrzebna do obrony.

Z powodu pojawiających się w prasie angielskiej wiadomości, jakoby rząd sowieckich zamierzał całą flotę sowiecką z Bałtyku i Czarnego Morza w ilości 26 statków wojennych przetranslokować na Daleki Wschód w związku z wypadkami w Chinach, oświadcza admirał sowiecki Pancerzański (!), że sowiecy w żaden sposób nie mogłyby się zdecydować na posyłanie floty z Czarnego Morza i z Bałtyku na Daleki Wschód ze względu, iż floty te potrzebne są dla obrony ważniejszych państwowych baz ekonomicznych w Europie. (F.)

„ROSITA“
klejnot sztuki filmowej
wkrótce „HELIOS“.

ZAKOPANE
Leśniczanka, Chramcówki
7 zł dziennie.

Kronika wileńska.

Wiadomości kościelne.

Roraty.
— Dnia 7-go grudnia o godzinie 7-iej rano w Bazylice Wileńskiej w kaplicy Sgo. Kazimierza odbyła się roraty Sodalityjne.

Sodalitje: Pań, Panów, Nauczycielek, młodzieży szkół średnich i powszechnych, seminarjów nauczycielskich męskich i żeńskich wzywają swoich członków do wzięcia udziału, w odznaczeniach sodalityjnych, w tem nabożeństwie.

— W niedzielę t. j. 7-go grudnia o godz. 7 rano odbędzie się w kościele św. Kazimierza uroczyste Roraty Członków Apostolstwa Modlitwy, połączone z Komunią św. Wynagradzającą jako w pierwszą niedzielę miesiąca. W czasie Mszy św. wykona chór kolejowy pienia religijne łącznie z orkiestrą symfoniczną kolejową pod batutą p. Czerniawskiego.

— Dnia 7 grudnia w niedzielę będą odprawione solenne Roraty na intencję Związku p. p. pocztowców, Telegrafistów i Telefonistów w kościele św. Trójcy o godzinie 7-mej.

— W niedzielę dn. 7-go grudnia o godz. 6 r. w kościele św. Rafała będą odprawione na intencję uczniów szk. Powsz. № 9, 6 i 27 uroczyste roraty, na które zapraszamy pp. nauczycieli i rodziców.

— W poniedziałek, 8 b. m. w w kościele św. Kazimierza odbędzie się Roraty na intencję Ligi Robotniczej św. Kazimierza.

— Polski Związek Kolejowców wzywa kolejarzy z rodzinami na Roraty, mające się odbyć w ich intencję w kościele O. O. Misjonarzy w poniedziałek 8 grudnia r. b. o godz. 6-iej rano.

Spiewy religijne wykona chór P. Z. K. połączony z orkiestrą symfoniczną pod batutą kierownika chóru Prof. Antoniego Zywin-Białobrzęskiego.

— Zarząd Towarzystwa Pań Miłosierdzia św. Wincencego a Paulo uprzejmie zaprasza wszystkich członków czynnych, wspierających i sympatyków na Mszę św. w poniedziałek d. 8-o b. m. o 9^{1/2} w kościele św. Trójcy jako w święto doroczne Towarzystwa.

Urzędowe.

— Wil. Okręgowy Urząd miar informuje: 1) z dniem 31 grudnia 1924 r. wygasa prawomocność cech legalizacyjnych, wystawionych na narzędziach mierzonych, zalegalizowanych w 1922 r. i narzędzia te, aby nadal mogły być używane w obrocie publicznym, muszą być przed 1 stycznia 1925 r. zgłoszone do najbliższych urzędów miar dla ponownej legalizacji.

2) zaleca się narzędzia miernicze, które były dłuższy czas w użyciu, podlegają zardzewieniu, i t. p., przeto są zderegulowane i uchybienia ich przekraczają granice dopuszczalne, przed zgłoszeniem do legalizacji oddawać do któregośkolwiek z koncesjonowanych warsztatów reparacyjnych miar i wag.

3) szczegółowych informacji w sprawie wykonania powyższego, zainteresowanym każdorazowo udziela Urząd Miar w Wilnie (ulica Trocka 10), w Grodnie (zaułek Wileński 16) i w Baranowiczach (ulica Hrabowska 22).

— Unormowanie przynależności powiatowej Bieniaków. W myśl uchwały ostatniej konferencji Wojewodów ziem Wschodnich w Warszawie do złożonego już dawniej projektu rozgraniczenia województw Wileńskiego i Nowogródzkiego onegdaj p. Wojewoda Wileński przesłał uzupełniający wniosek, normujący przynależność powiatową miasteczka Bieniaków, którego część wschodnia należała dotychczas do pow. Oszmiańskiego, a część zachodnia ze stacją kolejową do pow. Lidzkiego województwa Nowogródzkiego. Zgodnie z wnioskiem przesyłanym do ministerstwa całe miasteczko, oraz wieś położona na zachód od rzeczki Żyżmy należą być od Nowego Roku do powiatu Lidzkiego.

Z miasta.

— Przegląd policji konnej przez p. Wojewodę. Wczoraj p. Wojewoda Raockiewicz w towarzystwie wyższych przedstawicieli władz

bezpieczeństwa dokonał w Pospiesze przeglądu policji konnej, która od dwóch miesięcy odbywała ćwiczenia tresując odpowiednie konie do służby policyjnej. Jak nas informują p. Wojewoda wyraził żywe zadowolenie z osiągniętych rezultatów.

— **Przywrócenie policji konnej w Wilnie.** Celem wzmocnienia ochrony pogranicza swego czasu policja konna z Wilna wysłana została na prowincję. Obecnie po otrzymaniu wielkiej ilości koni z Warszawy i odpowiednim ich wyćwiczeniu w dniach najbliższych nastąpi przywrócenie policji konnej w naszym mieście.

— **Udoskonalenie służby łączności policji.** Wczoraj na Antokolu w obecności p. Wojewody Raockiewicza odbyły się próby z ręcznymi aparatami telefonicznymi, które można złączyć każdej chwili w dowolnym miejscu w polu z drutami telefonicznymi i uzyskać rozmowę z innym podobnym aparatem lub stacją telefoniczną.

Próby dały doskonałe wyniki. Aparat mały i łatwy do przewiezienia połączony na Antokolu z linią w przypadkowym miejscu umożliwił dokładną rozmowę.

W ten sposób funkcjonariusz policji będzie miał możność w razie napadu uzyskać szybko pomoc z najbliższego posterunku policyjnego.

— **W trosce o bezpieczeństwo przedmieść Wilna.** Dowiadujemy się, że władze bezpieczeństwa opracowały plan wybudowania na krańcach miasta budek telefonicznych do użytku policji.

W razie jakiegos zająścia na przedmieściu lub napadu pod Wilnem będzie można z takiej budki telefonicznej każdej chwili zawezwać pomocy. Wobec wzrostu bandytyzmu podmiejskiego urządzenie takich budek przyjęte zostanie niewątpliwie przez ludność naszą z zadowoleniem.

— **Na „Dom Dziecka“.** W sobotę o godz. 8-iej wieczorem w lokalu „Ogniska“ kolejowego w Wilnie odbędzie się:

„WIELKI KONCERT“

z udziałem wybitnych artystów Opery Wileńskiej.

Jesteśmy przekonani, że publiczność nasza poprze licznym swem przybyciem na koncert szlachetną inicjatywę otarcia niejednej lzy „tym maluczkim“.

— **Walka ze spekulacją.** Urząd do walki z lichwą komisariatu rządu w pierwszych dniach b. m. sporządził już do 30 protokółów na handlarzy, a to w wypadkach nieuwzględniania cen na towarach, za brak cenników lub za sprzedawanie produktów po cenach wygórowanych. (s).

— **Z działalności Urzędu do walki z lichwą i spekulacją.** W mieście 1-stopadzie r. b. odbyło się 6 posiedzeń komisji rzeczoznawczych w sprawie ustalania cen na produkta.

— **Wszczęto spraw za przekroczenie ustawy o zwalczaniu lichwy** — 87.

— **Izbie Skarbowej i Urzędowi Akcyz i Monopoli w Wilnie** przekazano wszczętych spraw—9.

Do Sądu Pokoju skierowano 6 spraw. Do Sądu Okręgowego w Wilnie 7 spraw. Do Prokuratury przy S. Okręg. — 7 spraw. (s).

— **Projekt organizacji giełdy towarowej.** W dn. 4 grudnia odbyło się posiedzenie Wileńskiej Rady Giełdowej. Na posiedzeniu 1-em omawiano sprawę organizacji w Wilnie przy istniejącej giełdzie pieniężnej giełdy towarowej. Sprawa ta została poruszona jeszcze w roku 1922 i będzie zdecydowana na jednym z następnych posiedzeń ady Rady giełdowej. (l).

— **Dancingi w restauracjach.** Urząd wojewódzki polecił Komisarjatu Rządu wydać zezwolenie restauracji „Bristol“ na urządzenie dancingów, ale z zastrzeżeniem, że powyższe dancingi nie będą uczęszczane przez młodzież, że odbywać się one będą w godzinach od 21 wiecz. — 1 nocny i że kierownictwo tymi dancingami będzie znajdować się w rękach osoby odpowiedzialnej, zatwierdzonej przez p. Komisarza Rządu. Jednocześnie z tem zostało wydane przez Komisarjat Rządu zezwolenie

Znowu pochwycono agitacyjną bibułę litewską.

Przed paru dniami pisaliśmy o wykryciu na stacji towarowej w Wilnie dwóch skrzyń przybyłych przez Rygę z Kowna, zawierających agitacyjne broszury litewskie w języku polskim. Skrzynie te były adresowane do ks. Kraujalisa prezesa Oświatowego T. wa „Rytas“ w Wilnie do księgarni litewskiej w Święcianach. Obecnie znowu władze nasze wpadły na trop przesyłania „literatury“ litewskiej. W ręce policji dostało się tym razem dziewięć skrzyń napełnionych broszurami litewskimi o jaskrawej treści agitacyjnej w językach polskim, litewskim i białoruskim. Skrzynie te również przybyły do nas z Litwy przez Łotwę a adresowane znowu były do zaiste „oświatowego“ T. wa „Rytas“ oraz do nestora ruchu niepodległościowego litewskiego Basanowicza, któremu jak wiadomo rząd polski ze względu na jego zasługi dla Litwinów pozwala swobodnie przebywać kolejno to w Wilnie to w Kownie. Prócz broszur, tehuących do wszystkiego co polskie wprost zwierzęcą nienawiścią, znaleziono w skrzyniach pocztówki z których dochód przeznaczony był „na rzecz wyzwolenia Wilna z rąk polskich.“

Nowy szpieg litewski wpadł w ręce polskie.

W ciągu ostatnich dni mamy do zanotowania już drugi wypadek ujęcia na pograniczu litewskim szpiega z Litwy. Onegdaj władze policyjne graniczne pochwytyły osobnika na terenie pow. Wileńsko-Trockiego, przy którym znaleziono dowody zręcznie ukryte, iż jest wysłannikiem sztabu generalnego w Kownie.

nie restauracji „Warszawianka“ na urządzenie takichże dancingów. (s).

— **Bank Polski, Oddział w Wilnie,** rozpoczął wymianę kwitów tymczasowych na akcje B.P.-Subskrybenci proszeni są o zgłaszanie się z kwitami po akcje osobiscie.

Sprawy miejskie.

— **Rejestracja kominarzy.** W związku z projektem prawidłowego i regularnego wycieru kominów, Magistrat m. Wilna wzywa wszystkich majstrów kominarskich oraz trudniących się wycierami kominów, ażeby we wtorek dn. 9 grudnia o g. 14 zgłosili się do biura komendy straży ogniowej w celu zarejestrowania. (l)

— **Choroby zakaźne w Wilnie.** W ubiegłym tygodniu zachorowało w Wilnie na tyfus brzuszny 10, płoniec 18, błoniec 2, odrę 1, ksztuśnicę 4, ospówkę 1 i jaglicę 1 osoba. (l)

— **Zatwierdzenie uchwały Rady Miejskiej** Pan wojewoda zatwierdził uchwałę Rady Miejskiej, powziętą na posiedzeniu w dniu 4 listopada r. b., dotyczącej zmiany niektórych paragrafów statutu o podatku od ładunków kolejowych. (x)

Sprawy akademickie.

— **Stowarzyszenie Mł. Akadēm.** „Odrodzenie“ Zarząd „Odrodzenia“ zawiadania członków o walnym zebraniu w niedzielę dn. 7 grudnia o godz. 12 m. 30 w lokalu własnym z porządkiem dziennym: 1) sprawozdanie z działalności za ub. rok akademicki i 2) wybory nowego zarządu. Drugie zebranie prawomocne bez względu na kworum odbędzie się o godz. 1 pop.

Odczyty.

— **„O znaczeniu książki“.** W poniedziałek dn. 8 b. m. o godz. 6 po poł. p. Staosiław Gliński wygłosi w Domu Ludowym Polskiej Macierzy Szkolnej im. Piotra Skargi na Antokolu (Antokol 44) odczyt p. t. „Jakie znaczenie mają dla nas książki“?

— **Dwa odczyty prof. Szmurto,** prezesa Warszawskiego Tow. Psycho-Fizycznego, na temat: 1) Czy można przewidzieć przyszłość, i 2) Władza nad materją, odbędzie się w dniach 7 i 8 grudnia w b. sali plastyków przy ul. Mickiewicza Nr. 33/a, o godz. 8 wieczorem. Odczyty będą ilustrowane licznymi przezroczami. Ceny biletów od 1 do 3 zł.

Sprawy kolejowe.

— **Dodatek świąteczny.** W ostatnich czasach w śród ogółu pracowników krażyły wersje o przyznaniu pracownikom państwowym i kolejowym specjalnego dodatku świątecznego w wysokości 70%, a nawet całej 18-tej pensji.

Dowiadujemy się, że starania o przyznanie dodatku świątecznego były już przez odnośne Związki u p. premiera Grabskiego poczynione, jednak żądania pracowników spotkały się ze stanowczą odmową p. premiera Grabskiego, wobec niemożności przekroczenia ustalonego budżetu. (k)

— **Pragmatyka dla kolejarzy.** Już w jednym z poprzednich numerów pisaliśmy o przedłożeniu prezydium rady ministrów, przez p. ministra kolei inż. Tyszkę, projektu pragmatyki dla kolejarzy. Obecnie dowiadujemy się, że projekt pragmatyki dotyczy tylko pracowników etatowych, z wylą-

zeniem stałodziennych i kontraktowych.

Ponieważ sprawa powyższa jest najbardziej aktualną i żywo obchodzącą ogół kolejarzy, wszystkie związki kolejowe wydelegowały przedstawicieli do p. ministra dając wycofania projektu z prezydium rady ministrów, oraz wstrzymanie go aż do czasu złożenia przez związki uzupełnień. Wobec tego, że w danym razie związki kolejowe wystąpiły solidarnie, p. minister kolei pragmatykę wycofał, dając ją związkom celem poczynienia uzupełnień.

W tygodniu następnym we środę w Warszawie odbędzie się zjazd ogólny, na którym uzgodnione będą poczynione uzupełnienia, poczem wybrani zostaną delegaci celem wręczenia postulatów kolejarzy p. ministrowi kolei. (k)

— **Zamierzenia wileńskiej dyrekcji kolejowej.** Odnośnie do wzmianki, umieszczonej w Nr. 276 z dnia 3 XII r. b. w „Dz. Wil.“, dyrekcyjna rada kolejowa powzięła uchwałę wystąpienia do min. kol. o budowę linii kolejowych: w 1 grupie Braesé—Parczew, Byteń—Filipowice, Ostrow—Próżany Stok, oraz budowę drugiego toru na linii Wilno—Lida; w 2-giej grupie: Orany—Lida, Lubna—Stonim—Białowieża, a także koleje lokalne Ziabki—Dziana—Druja i Druskieniki—Zdrojowisko.

Pozatem przyjęto projekt dyrekcji, wydzierżawienia nawierzchni i taboru kolejowego (z linii kolejek wąskotorowych, które mają być rozebrane) na najdogodniej szych warunkach samorządom miejskim w celu poparcia budownictwa prywatnego sejmików państwowych.

Nadto, przyjęto wniosek p. Staniewicza o szerzeniu kolportażu prasy polskiej na stacjach kolejowych przez T. wo „Ruch“.

Przyjęto również projekt nowego rozkładu jazdy na rok 1925 r. b.

Obrotom z urzędu przewodniczył prezes Dyrekcji inż. p. Staszewski. (k)

Sprawy robotnicze.

— **Stan bezrobocia.** Według danych statystycznych z Urzędu Pośrednictwa Pracy w Wilnie w dniu 1-go b. m. pozostawało bezrobotnych z przemysłu metalowego 131 osób, drzewnego 23 i budowlanego 35, niefachowych robotników 162, służby domowej 267, umysłowo pracujących 97, zaś ogółem na dzień pierwszego grudnia 1040 osób. Otrzymało pracę lub skierowano do pracy 358 osób, a ogółem w listopadzie zarejestrowało się 608 osób.

Z życia stowarzyszeń.

— **Klub Narodowy.** W niedzielę 7 b. m. o g. 1 po poł. odbędzie się posiedzenie Klubu, na którym referat p. t. „Polska wobec dzisiejszego stanu polityki europejskiej“ wygłosi b. poseł polski w Berlinie, poseł na Sejm Ignacy Szebeko.

Referat wzbudził wielkie zainteresowanie, jak ze względu na osobę prelegenta, wybitnego znawcę polityki zagranicznej i stosunków w Europie zachodniej.

— **Dom ludowy P. M. S.** z ul. Zarzece 5, został przeniesiony na ul. Zarzece 4.

Książki wypożyczać można codziennie od godz. 5 do 8 wiecz.

BACZEWSKIEGO

DESTYLATY:

**ALASZ,
BERNARDINE,
CHARTREUSE,
JONA BULL,
ŻYTNIA-
KMINKOWA.**

prócz niedziel i świąt, poczynając od dn. 5 grudnia.

— **Harcerstwo.** Dnia 28 listopada b. r. odbyło się w mieszkaniu J. E. ks. Biskupa Bandurskiego zebranie organizacyjne komitetu oddziałowego wileńskiego „Lotterji Fantowej na budowę Związkowej Stancyi Harcerskiej w Warszawie“.

Zebranie zagał J. E. ks. Biskup Bandurski. W przemówieniu swoim wskazał na moment zamykania się ideowości młodzieży z chwilą odzyskania niepodległości i na wynikającą stąd potrzebę urobienia nowych idei—idei narodu niepodległego. Wyrazicielem tych idei jest Związek Harcerstwa Polskiego. Musi jednak związek zdobyć oparcie dla swej pracy. Przyczynić się do tego może w znacznej mierze własna siedziba centrali w Warszawie.

Następnie zaprosił J. E. ks. Biskup obecnych na zebraniu do komitetu oddziałowego, wzywając ich do czynnej współpracy, poczem przewodnictwo zebrania powierzył p. Szopie.

Komitet oddziałowy ukonstytuował się w sposób następujący: Przewodniczący p. inż. Teofil Szopa; p. Sztrallowa obejmuje administrację ogólną; sekretarz p. A. Niwiński i instruktor objazdowy p. Paweł Puciata.

— **Polskie Stow. Rzemieślnicze** wzywa swych członków na miesięczne zebranie, które odbędzie się w niedzielę 7 b. m. o godz. 5 po poł. w gmachu Ligi Robotniczej.

— **Zarząd Kół Młodzieży Polskiego Czerw. Krzyża w Wilnie** po reorganizacji w Wilnie prezydium przez prof. M. Massoniusa będzie nadal kontynuował swą pracę dla młodzieży, przez dostarczanie jej rozrywek i opieki w godzinach pozaszkolnych, by ułatwić wychowanie młodzieży szkole i rodzinie.

Prócz Sekcji Wychowania Fizycznego, która zorganizowała i prowadzi ogród sportowy (b. ogród Botaniczny) zarząd kół młodzieży wyłonił sekcję statystyczną pod przewodnictwem p. Michała Józefowicza, przy współudziale pp. Romer Ochenskowskiej, Jasińskiej Reginy, Święciokiej Konstancji i innych wybitnych sił artystycznych. Staraniem tej sekcji w dniu 8. XII b. r. o godz. 7-iej po poł. odbędzie się koncert w sali gimn. im. Leliewela.

Na program złożą się utwory Moniuszki i Szopena w wykonaniu p. p. Święciokiej Konstancji, Jasińskiej Reginy, Olechnowiczówny, Adolphówny i Józeficzówny.

Prelekcję wygłosi p. Józefowicz. Prócz koncertów zarząd kół młodzieży organizuje w najbliższym czasie rodjo-koncert, szereg odczytów z dziedziny sztuki, krajoznawstwa, higieny, a także rozpoczął pracę przy organizacji świetlicy dla młodzieży szkół powszechnych w połączeniu z warsztatami sloydowymi.

— **Zjazd koleżeński.** Grono lekarzy polaków, którzy ukończyli wydział lekarski Uniwersytetu Kijskiego w listopadzie 1914 r. zawiadania kolegów, że zjazd koleżeński z powodu 10-ciolecia ukończenia Uniwersytetu odbędzie się w Warszawie w dn. 28, 29 i 30 grudnia r. b. Bliższych informacji udziela w Warszawie: dr. Presmiejak (Krucza 8 tel. 402-12) i dr. Borowski (Miodowa 14 tel. 37-02).

„ROSITA“

Największy o niebывалем
napięciu film świata
wkrótce „HELIOS“.

Zabawy.
— Czarna kawa na wplyw szkolno. W niedziele 7 grudnia Tow. Opieki Szkolnej i Dyrekcja Gimnazjum im. A. Mickiewicza urządzają na rzecz niezamożnych uczniów tegoż „Czarną Kawę z nie spodziankami” (gmach gimn. im. Lelewela, ul. Mickiewicza 38) w godzinach 5—9 wieczorem. Wstęp 1 złoty. Program wieczoru, niezmiernie urozmaicony, będzie zawierał przeróżne atrakcje i niespodzianki. Każdy nabywca biletu wstępu otrzyma jakiś upominek, a może nim być zarówno kaczka (żywa, nie dziennikarska), jak butelka wina owocowego, albo też obraz art. malarza p. M. Kuleszy, lub szkice profesorów Wydziału Sztuk Pięknych U.S.B. pp. Kubickiego, Matusiaka i Bałukiewicza, Szturmana lub też wreszcie ozdoba teka z widokami Wilna Bułhaka. Słowem, będzie to wieczór nieograniczonych możliwości i każdy, komu na sercu leży los naszej młodzieży, zdobywającej wiedzę w uciążliwych warunkach ma-

terjalnych, powinien przyjść na „Czarną kawę”, aby spełnić obowiązki i otrzymać za to doradczą nagrodę.
Dobroczynność.
— Na gwiazdkę. Dnia 7 grudnia odbędzie się poraz pierwszy kwesta na korzyść Schroniska „Dom wychowawczy” przy ulicy Trwałej Nr. 3. Patronat nad schroniskiem zwraca się z gorącą prośbą do społeczeństwa o ofiary na kupno buczków dla dzieci, oraz na urządzenie „Gwiazdki”.
— Zarząd Żłobka im. Maryi dziękuje wszystkim za gorące zainteresowanie się zbieraniem butelek i na liczne zapytania podaje do wiadomości, że wóz żłobka objeżdża nadal miasto w zapowiedzianej kolejności. Wobec nadspodziewanego powodzenia akcji, zbiórka odbywa się w temple nieco wolniej.
— Podziękowanie. Zarząd Twa Opieki nad dziećmi, wyraża swą gorącą wdzięczność panu Józefowi Borowskiemu za hojną ofiarę, udzieloną Towarzystwu przez fakt darowania długu, powstałego z zaciągniętej u niego poważnej pożyczki w ciężkim dla Towarzystwa, jak i całego Wilna 1917 roku.
— Podziękowanie. Zarządy ochrony Internatów św. Józefa (ul. Ostrobramska Nr. 29) i „Internat św. Kazimierza” (ul. Mostowa Nr. 10), składają Pp. Urzędnikom Wil. Dyrekcji Kolejowej, za ofiaro-

wane zł. 60 gr. 50, serdeczne „Bóg zapłać”.
Teatr, muzyka i sztuka.
— Teatr Polski (Lutnia). „Tam ten” Zapolskiej, który tak żywo i dosadnie utrwała w pamięci niedawna naszą przeszłość smutną, grany będzie dziś i jutro.
W próbach doskonała sztuka „Pan minister” z p. Grabowską, Kurkaczką i Wyrwiczem w rolach głównych.
— Przedstawienia szkolne. Dziś o godzinie 4 ej po poł. dane będzie nieśmiertelne dzieło Słowackiego „Mazepa”; w niedzielę zaś „Wesele” Wyspiańskiego. Ceny miejsc najniższe.
— Z operetki. Znakomita w śpiewie, oraz grze subtelnej, Wiktorja Kawecka śpiewa wielki tryumf w rozgłoszonej operetce Kalmana „Hrabina Marica”, tryumf ten dzieli z nią cały zespół teatru z pp. Sempolińskim, Dowmuntem i Kożłowską na czele. Dziś i jutro „Hrabina Marica”.
— Opera i balet dla szkół. W sobotę o godz. 3 m. 30 po poł. dana będzie dla szkół „Żydówka”, w niedzielę zaś widsko baletowe. Ceny najniższe.
— Poranki muzyczne. W niedzielę i poniedziałek odbędą się dwa poranki w Teatrze Polskim o różnych i ciekawych programach.
Wypadki.
— Zabity przez pociąg. Onegdaj obok stacji Olsieniki, stojący na warcie przy moście kolejowym żołnierz Piotr Grze-

gosik, został przez pociąg zabity. Przyczyny niewiadome.
— Podrutki. Znalaziono 2 podrutki: jeden płci męskiej w wieku 9-ciu miesięcy przy ulicy Połockiej Nr. 22, drugi płci żeńskiej 5-dniowy przy ul. Podgórznej Nr. 1. Obydwa podrutki zostały odebrane przez Komisariat VI i III do Domu Dziec. Jezus, ul. Subocz Nr. 16.
Z prowincji.
GŁĘBOKIE.
Napad i morderstwo kolenistów.
W nocy z 4 na 5 bm. został dokonany zbrojny napad przez 8-miu bandytów na kolonję Winczki, gm. Przerokiej. Podczas napadu bandyci zabili Dąbrowskiego Donata i Dąbrowskiego Winczkiego. Szczegółów brak.
SWIECZANY.
W dniu 1 bm. o g. 3-iej wskutek nieostrożnego obchodzenia się poiskiem armatnim, nieznanym w okopach niemieckich, został zabity mieszkaniec m. Wojstomia—Wiktor Pietuch.
Z DZISNY piszą nam:
Dnia 29 listopada w sali Dziś-

nieńskiego gimnazjum, ucząca się młodzież starszych klas urządziła wieczór ku uczczeniu powstania listopadowego, na rzecz Bratniej Pomocy szkolnej.
Okolicznościowe przemówienie wygłosił p. prof. Ralski. Śpiewali solo: p. Syrewicz, ucz. Drozdowiczówna, Swiderska, Barańczuk, Raszkiewicz i p. prof. Kałeciński. Chór zaś gimnazjalny odśpiewał „Boże coś Polskę” i inne. Na zakończenie uczniowie i uczennice odegrali „Warszawiankę” Wyspiańskiego, stosunkowo bardzo dobrze jak na amatorów. Zawdzięczyć należy niezamordowane praei pana profesora Borońskiego, który reżyserował i sam grał Chłopickiego.
OFIARY
złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego”:
Na maszynę dla staruszek: I. M. 2 zł. Bezymiennie 10 zł.
Na pomnik Mickiewicza: Minowiczówna Katarzyna 4 zł.
Na Stow. Nauczycielek Weteranek: M. K. 5 zł.
Dla wdowy z 6-giem dziećmi: Bezymiennie 10 zł.

POLECAMY ZNAJĘJ DOBROCI

Koniaki (winiaki) Wódki wytrawne Likieri, Rummy i Araki

V. O. S. P. Jubileuszowy Reserve Spécial i in. Aviatik Whisky Wypalanka Myśliwska Starogardka Stołowa Pomorzanka Żubrówka Banan Ananas Staropolski Cherry Brandy Wiśniówka Jarzębinka Pomarańczówka

WINKELHAUSEN

Skład fabryczny WARSZAWA, Moniuszki 8, tel. 78-43. — Skład fabryczny WILNO, Mickiewicza 25, tel. 4-99.

Jeneralne Przedstawicielstwo na Kongresówkę i Małopolskę:
D. H./P. H. Podkomorski i S-ka, Warszawa, Nowy Świat 2, tel.: 176-32 i 74-95. 4

Dom Handlowo-Przemysłowy „SWIT”

1-szy sklep ul. Wileńska 23 — 2-gi sklep ul. Mickiewicza 7

Poleca na Święta nadchodzące w wielkim wyborze: BAKALIE owoce świeże i suszone. KOMPOTY w konserwach. KONSERWY rybne i jarzynowe. SERY krajowe i zagraniczne. GRZYBY suszone i marynowane. SLEDZIE królewskie i in. gatunki. OLIWĘ Nicejską, OCET winny

Poleca na sezon **Piece i kuchenki** ekonomiczne przenośne, kr-floze, szematowe, naftowe i inne, oraz rury, szyberki i kolanka do pieców.

Łyżwy i eksepl w wielkim wyborze.

Zamówione towary odsyłamy do domów i hoteli gratis. 2

A kademik U. S. B. poszukuje korepetycji Specjalność: polski i łacina. Łaskawe oferty pod „Rutynowany” do Adm. „Dz. Wil.”

Do wynajęcia sklep bez odstępnego Witoldowa 47. m. 1.

Do sprzedania tamo folwark 80 morg, w tem około 20-tu morg pięknych łąk i 7 morg młodego lasu, sad owocowy, budynki częściowo zniszczone przez wojnę. 20 wiorst od Wilna. Zwracać się: Wilno, Wiosenna 4 Radziulewicz.

Elektromonter zdemobilizowany wszelkie rob. instalac elektrycznej ul. Antokolska Nr 27 m. Nr. 4.

Gr. Steinweg PIANINO do sprzedania Dowiedzieć się: Antokol. ul. Hołendera Nr 2 wejście na salkę na wprost furtki (między 3—5 g. p. p.)

ŻĄDAJCIE WSZĘDZIE!!!

MUSZTARDY „TWORCZOŚĆ”

A. KETCZER PORTOWA 22.

Telegram do mieszkańców Wilna!

Wyroby **obuwia F-my „Polbut”** są najmocniejsze, ponieważ wyrabiają się z towarów gwarantowanych i najlepszych gatunków. Również firma „Polbut” będzie cały miesiąc grudzień sprzedawała **obuwie** po niższej podanej cenie, aby każdy mógł na nadchodzące święta zaopatrzyć się w **tanie, mocne obuwie**

Męskie kamazie . . . 19 — zł.
Uczniowskie . . . 13 — „
Dziecinne . . . 7 50 „
Półbuteczki damskie . . 18. — „
Buty z cholewami . . 40. — „

Kto nie może kupić za gotówkę, może więc nabyć na raty na dogodnych warunkach.

WILNO
Bonifraterska 10. m. 1
(wejście z bramy).
Tel. 496.

Żądajcie żarówek PHILIPS

Ambulatorjum

kliniki uszno gardlanej Uniwersytetu Stefana Batorego przy szpitalu wojskowym na Antokolu

czynne jest codziennie prócz dni świątecznych od godz. 10 — 12. Dla niezamożnych porady udzielają się bezpłatnie. 3

Mam pozwolenie na otwarcie i prowadzenie biura komisowego I ej kategorii, oraz sali licytacyjnej w Wilnie, z prawem otwarcia w miastach pona Wilnem trzech filij. Poszukuję współnika. Biuro Ogłoszeń St. Grabowskiego, ul. Mickiewicza Nr. 4.

NA RATY

Maszyny do szycia i gramofony na dogodnych warunkach poleca firma „UNIWERSAL” ul. Wielka 21. Duży wybór płyt gramofonowych i zabawek dziecięcych.

Architekt,
uprawniony budowniczy był profesor szkoły budowlanej z długoletnią praktyką zawodową reflektuje na odpowiednio zajęcia: włada językami polskim, rosyjskim i niemieckim. Może być profesorem w szkole budowlanej. Zgłoszenia do biura ogłoszeń „Par”, Poznań, Fr. Ratajczaka 8. pod Nr 54.250.

FIRMA „EXPRESS”

WILNO, ul. Portowa 7

Poleca **PILSNIANKI** NAJLEPSZEGO GATUNKU.

Miłosierdziu Czytelników naszych poleca my najgoręcej wdowę z 6-giem dziećmi, pozabawioną wszelkich środków materialnych i bez zajęcia. Łaska wo datki oraz ewentual. pracę (wożnej, stróżki i t. d.) prosimy skierowywać do Administracji „Dz. Wil.” dla „Wdowy”.

Dr. Wołodzko
ordynator szpitala Sawica Choroby skórne i weneryczne. Od godz. 12—2 i 5—6 Zawalna 22 20

Akuszarka Okusko
Zwierzyniec, ul. Stara 14 m. 2. Przyjm. od 9—6. 24

LEKARZ-DENTYSTA Kistel-Andrzejkiewiczowa
b. demonstratorka szkoły dentyst. Wągl-Swidorskiej przeprowadziła się: ul. Ad. Mickiewicza 4 m. 12. Przyjęcia codziennie 10 — 3 i 4—7 po poł. Złote korony, zęby sztuczne. 19

Dr. Leon Ginsberg
Choroby weneryczne, skórne. Ul. Trocka 3 rog Wileńskiej. od 8½ do 1 i 4—7. 29

Doktor O. Abłamowiczowa akuszeryja i choroby kobiece
ul. Kasztanowa 7 m. 7, godz. 9—10 13—5. 14

Dr. Marjan Mienicki
Choroby weneryczne, syfilis i skórne. ul. Wileńska 34 m. 3. Przyjm. od 4—7 pp. 34

D-r. POPILSKI
Choroby skórne i wener. W. Puhulanka 2, rog Zawalnej 10—1 i 6—7. 34

Lekarz-Dentysta **A. Choromańska**
Choroby jamy ustnej sztuczne zęby na zlocie i kauczuku Róg pl. Napoleona (były Murawjewa) i ul. Biskupiej Nr 12 od 8 — 9½ 3—6. 12

Dr. Blumowicz
choroby weneryczne i skórne. ul. Wielka 21. 9—11 3—7. W. Z. P. 63.

Doktor D. ZELDOWICZ
chor. weneryczne moczopłciowe i skórne od 10—11 od 5—8 wiecz. 13

KOBIETA-LEKARZ Dr. Zofia ZELDOWICZ
chor. weneryczne i kobiece prz. 9—10 i 12—5 ul. Mickiewicza 24 obok hotelu „Bristol”. 16

D-r. Sz. Berensztejn
Choroby skórne, weneryczne i moczopłciowe. Przyjmuje 9—1pp. i 4—9w. ul. Mickiewicza 28—5. 16

Dr. B. SZYRWINDT
Choroby: skórne, weneryczne i moczopłciowe. Wielka 19. od 10—1 i od 4—7. 11

Dr. W. Legiejko
Choroby wewnętrzne. (Spec. płuc i żołądka). Przyjmuje od 9—11, 6—7 w., ul. Ad. Mickiewicza 21 m. 1. 17

Do wynajęcia 2 pokoje z osobnym wejściem w okolicach Rosy, może być wspólna kuchnia. Olimpijska 15 m. 3.

Do sprzedania garnitur pół miękkich mebli, dębowy, jasny, solidnej roboty, 6 krzesel dębowych, siedzenia obite skórą i 2 kandelabry stojące z bronzu ogląd. od 11—2 ulica Lwowska 7—2.

Dnia 2 XII 21 roku przepadł pies: Pointer, raby, ciemno-ryży z białym, średniego wzrostu, przeniwisko „Mars” zawiadomić za wynagrodzenie. Ponarska 11 kawiarnia W. Sitkiewicz.

Fortepian znanej fabryki okazynie do sprzedania. Szpitalna 7 m. 4 (w pobliżu Zawalnej). 1

Kupię mleczną krowę. Oferty w Adm. „Dz. Wil.” pod „Krowa”.

UCHAŁKA rutynowana potrzebna od zaraz do małej rodziny, mogąca zająć się szyciem, lub dojrzeć gospodarstwo podwórkowe. Kuchnia z wszelkimi wygodami. Może być do jednej kuchni. Zgłaszać się listownie z podaniem warunków i odpisami świadectw, w tej liczbie z ostatniego miejsca. Pocztą Doksyee, sędzia Rotkiewicz. 2

Majster gorzelany,
drożdżowy, wykwalifikowany mechanik maszynista, monter maszyn rolniczych, reemigrant poszukuje odpowiedniego zajęcia na najskromniejszych warunkach. Łaskawe oferty dla W. Łozińskiego, ul. Popławska Nr 56. 2

Poszukiwany zdolny **AGENT** do sprzedaży jako dodatkowego artykułu naczyń aluminiowych w sklepach po cenach bezkonkurencyjnych. Oferty „A. C.” „Reklama Polska” Warszawa, Jasna 10.

Skład, książkę wojskową wyd. przez P. K. U.—Wilno, legitymację kol. i metrykę chrztu na imię Jana Kudrewicza, zam. na st. Zalesie, gm. Bien. — unieważnia się.

Do sprzedania sanie parokonne bryczki pojedynki i parokonne. Piłsudskiego 9-a. B. Paszkiewicz.

Z powodu wyjazdu do sprzedania zakład fryzjerski i sklep z urządzeniem. Kalwaryjska 20. Fryzjersnia. 1

Zgub książkę wojskową wyd. przez P. K. U. Lublin, dyplom na krzyż „Wirtuti Militari”, oraz legitymację na 3 krzyże „Walecznych” na imię Władysława Suwalskiego, zam. we wsi Dubinowo, pow. Brasł., unieważnia się.

Zgubioną książkę wojskową wydaną przez P. K. U. Wilno, na imię Wolpa Szmujły Arona, zamieszkał ul. Piłsudskiego 53—14, unieważnia się.

Bardzo biedna wdowa w średnim wieku zagrożona suchotami z 2-ma nieletnimi synami uczęszczającymi do szkół błaga litoszące społeczeństwo o przyjęcie z pomocą dla wdowy U. W.